

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

==== Izpitna pola 1 ====

Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope

Četrtek, 28. avgust 2014 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpiti poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpiti pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v **izpitno polo** v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 2 prazni.
Barvna priloga ima 4 strani (17–20).

M 1 4 2 5 0 1 1 1 0 2

3/20

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

Obča

1. Imenujte vedo, ki se ukvarja s proučevanjem vodovja.

(1 točka)

2. Pojma na levi smiselno povežite z razlagami na desni, tako da pred vsako besedo v levem stolpcu vpišete le eno ustrezeno črko iz desnega stolpca.

<input type="text"/> povodje	A Mejno ozemlje med porečjema.
<input type="text"/> rečni sistem	B Omrežje reke in vseh njenih pritokov.
	C Celotna površina, s katere tekoče vode odtekajo v isto reko.
	D Skrajni zgornji del porečja, kjer se oblikuje glavni rečni tok.
	E Celotna površina, s katere se reke stekajo v isto morje.

(2 točki)

3. Na sliki 1 z osnovno rečno mrežo Južne Amerike vrišite razvodnico med Amazonko in Parano, ki naj poteka od Tihega do Atlantskega oceana.

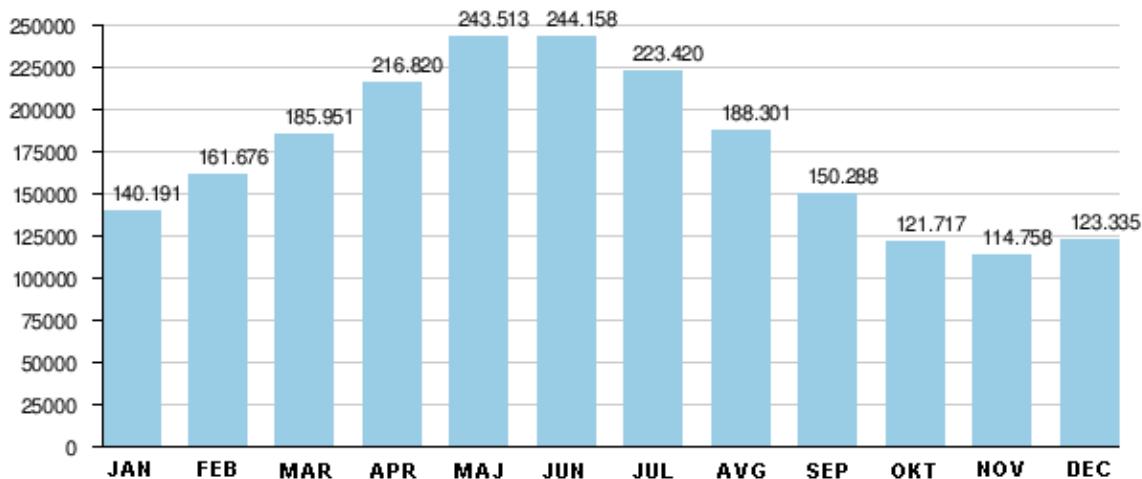
Slika 1

(Pridobljeno po: <http://www.enchantedlearning.com/geography/samer/riveroutlinemap/map.GIF>. Pridobljeno: 22. 1. 2013.)

(1 točka)

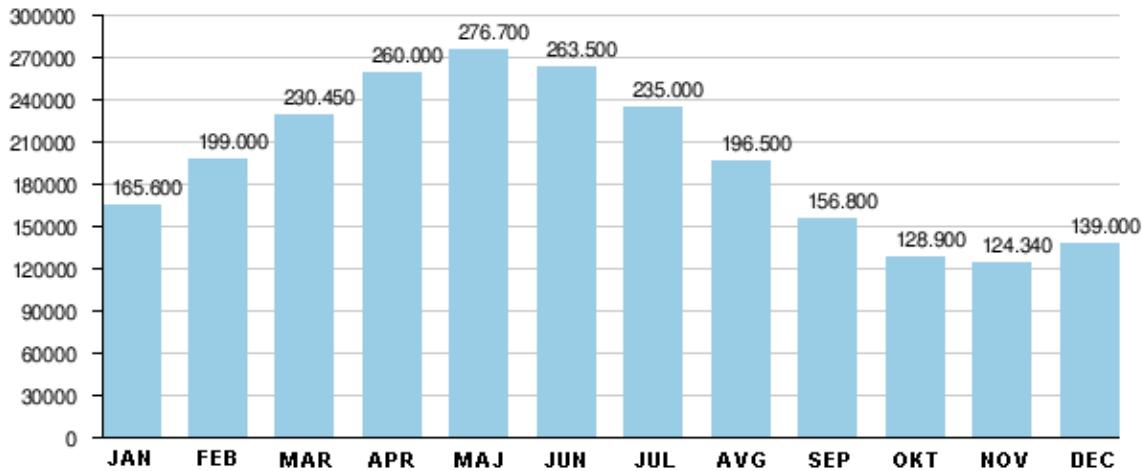

4. Hidrograma na slikah 2 in 3 prikazujeja povprečne mesečne vodne pretoke Amazonke v njenem srednjem toku in ob izlivu. V prazna kvadratka na slikah 2 in 3 vpišite ustrezeno enoto za vodni (rečni) pretok. Napišite številko slike, ki prikazuje vodni pretok Amazonke ob izlivu, in svojo odločitev opišite.

Slika 2

(Prirejeno po: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/sr/timeline/9248631cd3b0305f9ccb837e367b68c7.png>. Pridobljeno: 22. 1. 2013.)

Slika 3

(Prirejeno po: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/sr/timeline/21b84eeda89077618bde468f1fd89c2f.png>. Pridobljeno: 22. 1. 2013.)

Vodni pretok Amazonke ob izlivu prikazuje slika: _____

Opis: _____

(3 točke)

5. Pomagajte si s sliko 1 v barvni prilogi in natančno pojasnite kroženje vode v naravi (veliki vodni krog).

(2 točki)

6. Opišite pozitivno posledico kroženja vode za vodovje na kopnem.

(1 točka)

Svet 1

7. Pomagajte si s sliko 4 in med naštetimi območji obkrožite tri puščave, ki so nastale na območjih subtropskega visokega zračnega tlaka v bližini povratnikov.

Gobi

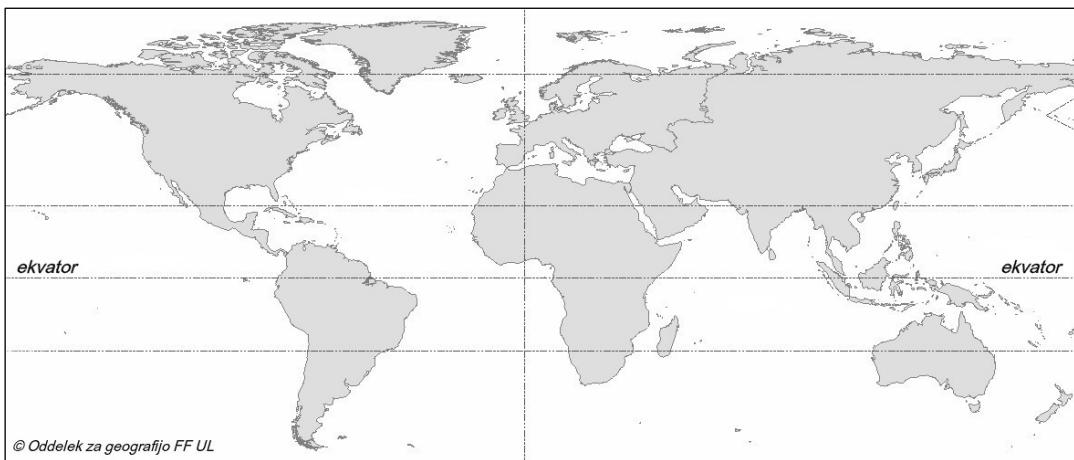
Sahara

Velika peščena puščava

Arabska puščava

Apalači

Patagonija

Slika 4

(2 točki)

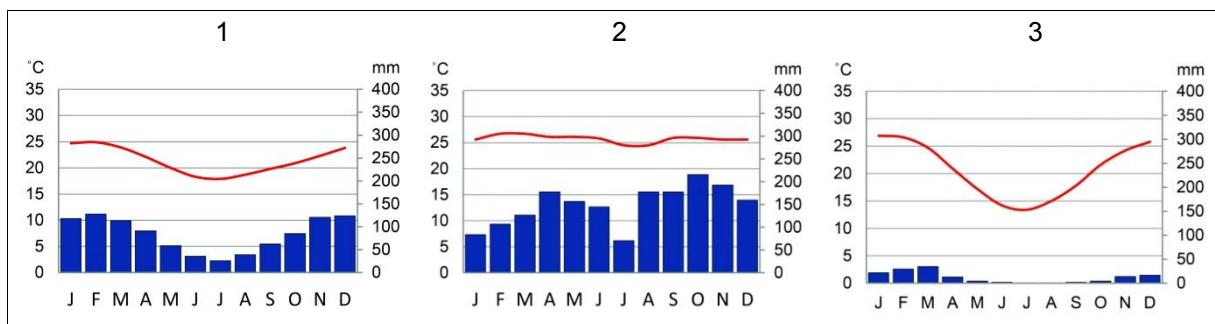
8. K trditvam o monsunskem kroženju zraka nad Indijo napišite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

- Zaradi segrevanja celine se nad Azijo poleti razvije območje visokega zračnega tlaka.
- Poleti pihajo vlažni vetrovi z morja na kopno, pozimi pa suhi vetrovi s kopna proti morju.
- Monsunsko kroženje zraka povzroča nastanek puščav na Indijskem polotoku.

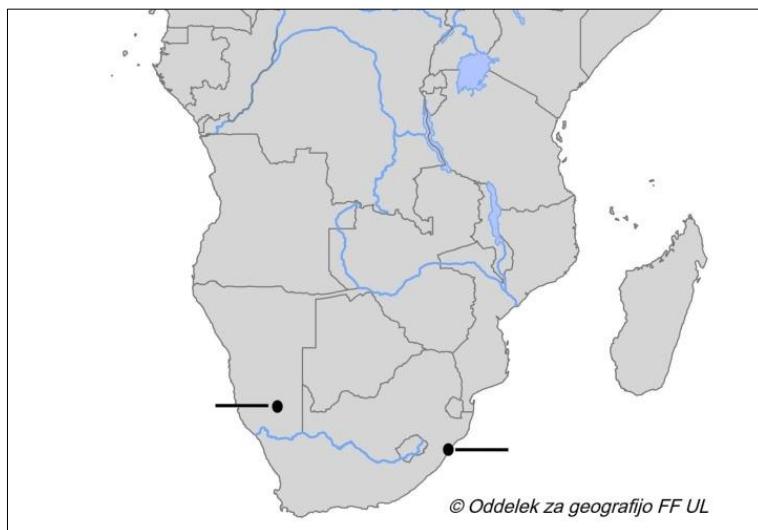
(2 točki)

9. Klimogrami 1, 2 in 3 na sliki 5 prikazujejo značilnosti podnebja treh afriških mest. Mestoma, ki sta na sliki 6 označeni s točkama, pripišite številko ustreznega klimograma.

Slika 5

(Prirejeno po: Vintar Mally, K., 2012: Geografija Pod-Saharske Afrike, str. 38. Znanstvena založba Filozofske fakultete. Ljubljana)

Slika 6

(2 točki)

10. Jugovzhod Združenih držav Amerike pogosto prizadenejo hurikani, ki pred tem običajno pustošijo po Karibskem otočju. Pomagajte si s sliko 2 v barvni prilogi ter opišite en vzrok za nastanek tovrstnih tropskih ciklonov in dve njihovi posledici na obalnih območjih.

Opis vzroka: _____

Opis posledice:

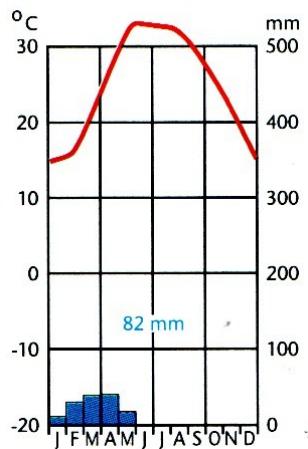
1 _____

2 _____

(2 točki)

11. Vzročno-posledično pojasnite dve naravnogeografski omejitvi za kmetijstvo v pokrajinh, katerih podnebne značilnosti prikazuje klimogram na sliki 7.

Slika 7

(Prirejeno po: Senegačnik, J., 2010: Svet: geografija za 2. letnik gimnazij, str. 11. Modrijan. Ljubljana)

Pojasnitev:

1 _____

2 _____

(2 točki)

Svet 2

12. Slike 3 in 4 v barvni prilogi prikazujeta dve skupini prebivalstva na svetu. Pri vsaki sliki obkrožite celino, na kateri je to prebivalstvo avtohtono.

SLIKA 3: Južna Amerika

Azija

Evropa

SLIKA 4: Severna Amerika

Južna Amerika

Avstralija

(2 točki)

13. K trditvi napišite ustrezeno skupino prebivalstva iz legende na sliki 5 v barvni prilogi.

_____ V Venezuela so večinsko prebivalstvo.

_____ Na največjem otoku v Karibskem otočju zavzemajo najmanjši delež.

(2 točki)

14. Opišite vzrok za visok delež indijanskega prebivalstva v Peruju in pojasnite vpliv gospodarske razvitosti države na njihov način življenja.

Opis: _____

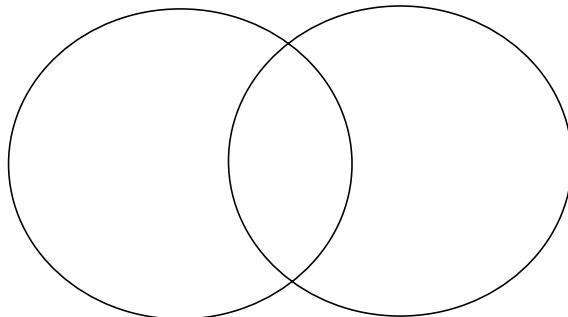
Pojasnitev: _____

(2 točki)

15. V kroga vpišite črke pred trditvami, ki veljajo za avtohtono prebivalstvo Severne Amerike oziroma Avstralije, v presek kroga pa tiste, ki veljajo za obe celini.

- A Avtohtoni prebivalci živijo v rezervatih.
- B Posebnega pomena za avtohtono prebivalstvo je sprejetje zakonodaje, ki omogoča vračanje njihovih nekdanjih ozemelj.
- C Število avtohtonega prebivalstva narašča.
- D Avtohtono prebivalstvo je soudeleženo pri dohodkih od izkoriščanja nafte, zemeljskega plina in drugih rud, ki so jih odkrili v rezervatih.

SEVERNA AMERIKA AVSTRALIJA

(2 točki)

V sivo polje ne pišite.

16. Imenujte najhitreje rastočo etnično skupino v ZDA in pojasnite socialno značilnost te skupine.

Etnična skupina: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

Evropa 1

17. K navedenima območjema Evrope napišite geološko dobo, v kateri je posamezno območje nastalo.

Ural: _____

Baltski ščit: _____

(2 točki)

18. Slike 6 in 7 v barvni prilogi prikazujeta reliefni obliko v Skandinavskem gorovju in v Alpah. Napišite številko slike, ki prikazuje v Skandinavskem gorovju prevladujočo reliefno obliko, in opišite njen nastanek.

Številka slike: _____

Opis: _____

(2 točki)

19. K opisom v preglednici pripišite črko, s katero je označeno tisto območje na sliki 8 v barvni prilogi, za katero opis velja.

	Je tektonska udorina. Pojavlja se črna prst, nastala na puhlici.
	Nastalo je v terciarju. Gradilo ga pretežno karbonatne kamnine.

(2 točki)

20. Opišite vzrok za nastanek gorovij v Južni Evropi in vzrok za njihove visoke nadmorske višine.

Vzrok za nastanek gorovij: _____

Vzrok za visoke nadmorske višine: _____

(2 točki)

M 1 4 2 5 0 1 1 1 1 3

13/20

V sivo polje ne pišite.

21. Pojasnite vpliv geološke zgradbe in tektonike na zgodnjo industrializacijo Porurja in opišite, kako je to vplivalo na dejavnostno sestavo tamkajšnjega prebivalstva.

Pojasnitev: _____

Opis: _____

(2 točki)

Evropa 2

22. Med evropskimi državami obkrožite dve, ki imata najslabše možnosti za kmetijstvo.

Grčija

Francija

Poljska

Danska

Islandija

(2 točki)

23. Pred trditvami napišite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

- Nizozemske kmetije imajo najsodobnejšo tehnološko opremo, kmetovanje pa je večinoma vodeno računalniško.
- Irska nima dobrih naravnih možnosti za poljedelstvo.
- V Sredozemlju ni žitnega poljedelstva.

V državah Jugovzhodne Evrope prevladuje tržno kmetijstvo za izvoz.

(2 točki)

24. Opišite tri različne naravne značilnosti, ki omejujejo poljedelstvo v Južni Evropi.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

(2 točki)

25. Opišite tri razlike v naravnih pogojih za razvoj kmetijstva v Sloveniji in na Madžarskem.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

(2 točki)

V sivo polje ne pišite.

26. Pojasnite dve spremembi v kmetijstvu Rusije po razpadu Sovjetske zveze.

1 _____

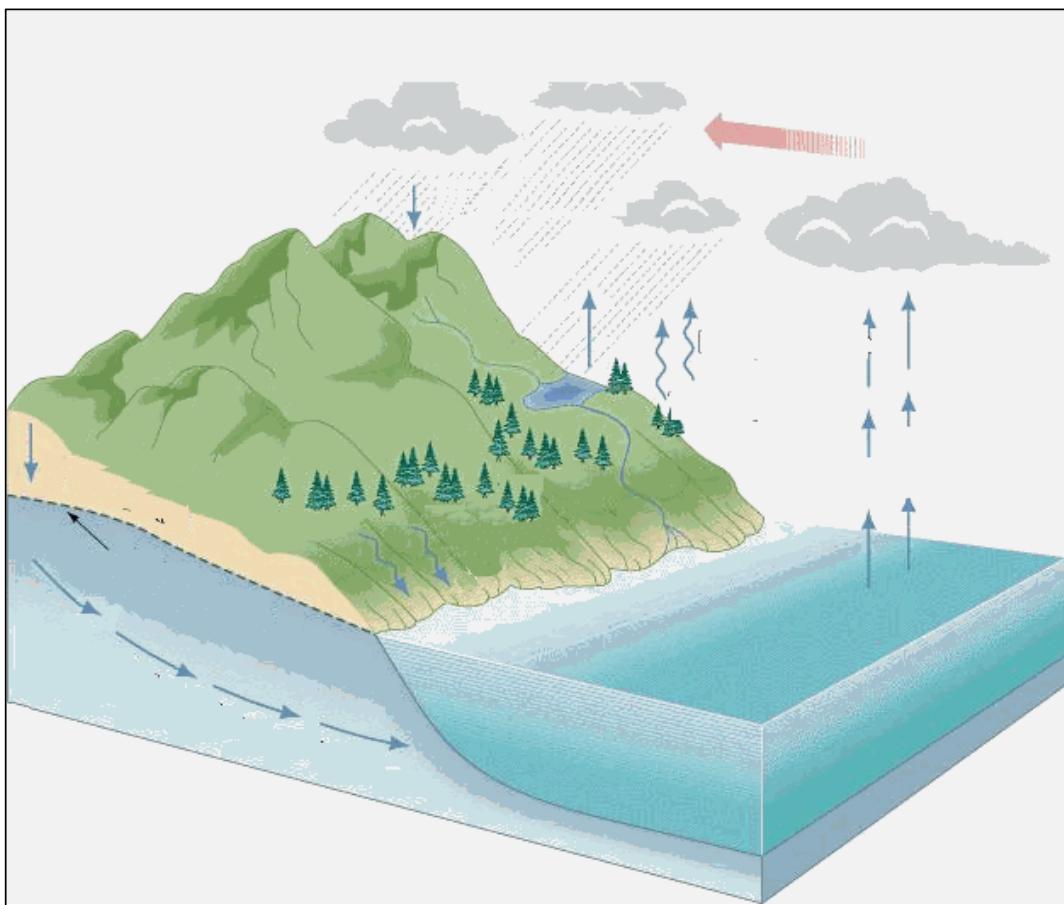
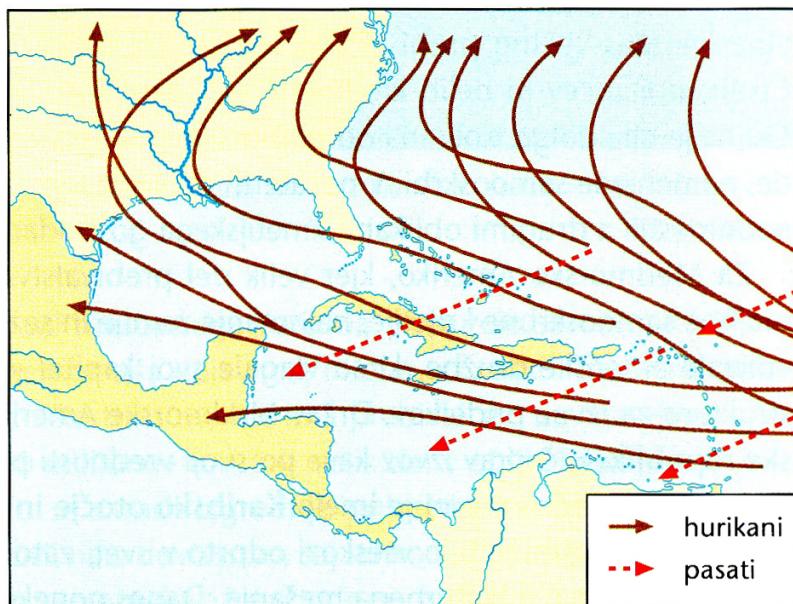
2 _____

(2 točki)

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)**Slika 1**(Vir: <http://stari.bf.uni-lj.si/cpvo/geologija/image19.gif>. Pridobljeno: 22. 1. 2013.)**Slika 2**

(Vir: Senegačnik, J., 2010: Svet: geografija za 2. letnik gimnazij, str. 73. Modrijan. Ljubljana)

Slika 3

(Vir: <http://cdn.hahajk.com/uploads/2010/10jpg>. Pridobljeno: 26. 12. 2012.)

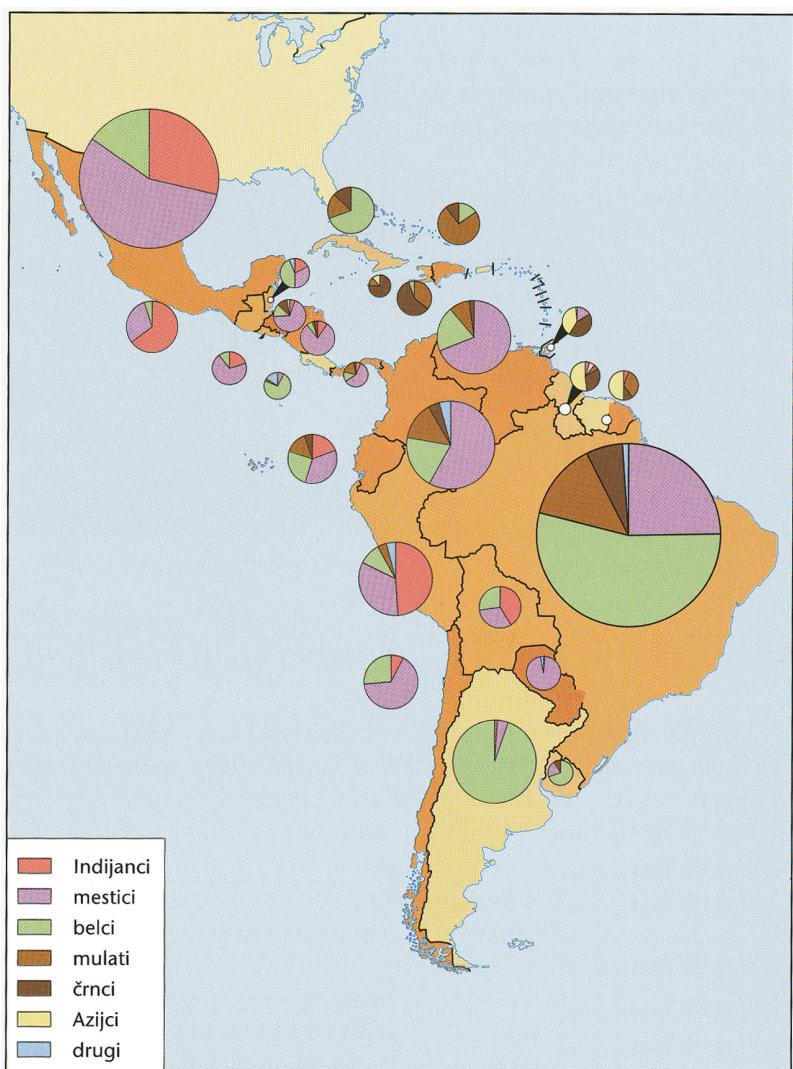

Slika 4

(Vir: <http://www.alfa-portal.com/wp-content/uploads/2011/12jpg>. Pridobljeno: 26. 12. 2012.)

M 1 4 2 5 0 1 1 1 1 9

Slika 5

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2007: Svet, geografija za 2. letnik gimnazij, str. 65. Modrijan. Ljubljana)

Slika 6

(Vir: [http://shop.hanny.si/userdata/HTMLIMG/\\$\\$H_2B8BCD2F_15804\\$2D\\$2Dv.jpg](http://shop.hanny.si/userdata/HTMLIMG/$$H_2B8BCD2F_15804$2D$2Dv.jpg). Pridobljeno: 26. 12. 2012.)

Slika 7

(Vir: <http://www.google.si/search?q=...&hl=sl&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=Af1wUfGXCMeUO9GAg...jpg>. Pridobljeno: 26. 12. 2012.)

V sivo polje ne pišite.

Slika 8

(Prijevano po: http://www.os-volicina.si/ip/rom_evropa_nkrajnc_ltrinkaus/slike/slika1.jpg. Pridobljeno: 26. 12. 2012.)